

WaterRegulator

Activiteitenverslag 2019

DOCUMENTBESCHRIJVING

Titel

Activiteitenverslag WaterRegulator 2019

Samenstellers

Afdeling Economisch Toezicht, VMM
Waterregulator

Inhoud

Dit document is een weerslag van de belangrijkste activiteiten van de WaterRegulator in 2019.

Wijze van refereren

Vlaamse Milieumaatschappij (2020), Activiteitenverslag WaterRegulator 2019

Verantwoordelijke uitgever

Bernard De Potter, Vlaamse Milieumaatschappij

Vragen in verband met dit rapport

Vlaamse Milieumaatschappij
Dokter De Moorstraat 24-26
9300 Aalst
Tel: 053 72 62 10
info@vmm.be

Depotnummer

D/2020/6871/018

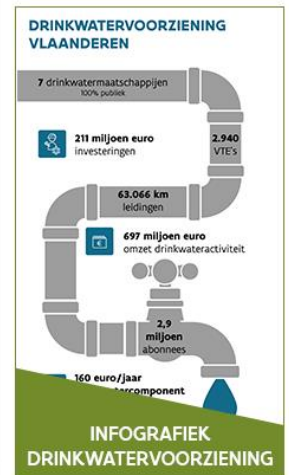
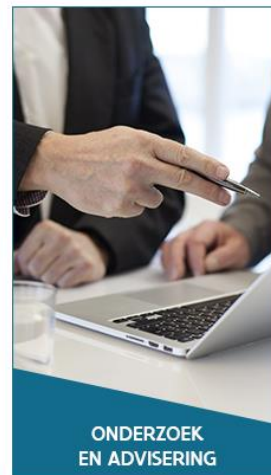
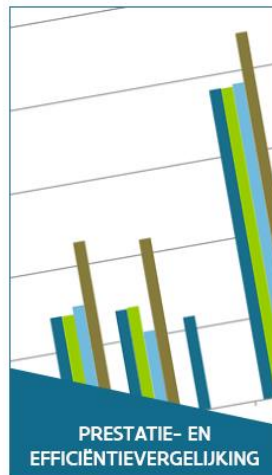
INHOUD

Activiteiten van de WaterRegulator in 2019	4
1. Tariefregulering drinkwatervoorziening	5
1.1 Tarieven 2020	5
1.2 Opvolging tariefplannen	5
1.3 Richtlijnen aanvraag éénmalige tarieven en capaciteitsvergoedingen	5
2. Prestatie- en efficiëntievergelijking watermaatschappijen	11
2.1 Procesvergelijkingen in 2019	11
2.2 Evaluatie prestatie- en efficiëntievergelijking 2011-2018	11
3. Onderzoek en advisering.....	14
3.1 evaluatie tariefstructuur	14
3.2 Advies bij voorstellen tot wijziging regelgeving Drinkwater	15
4. Kerncijfers regulering drinkwatervoorziening in Vlaanderen 2019	18

ACTIVITEITEN VAN DE WATERREGULATOR IN 2019

De WaterRegulator, sub-entiteit van de VMM, voert de opdrachten uit die hem toegewezen zijn in het waterwetboek. Rekening houdend met de beschikbare middelen ligt de focus op de tariefregulering van de drinkwatercomponent, prestatie- en efficiëntievergelijking van de watermaatschappijen en onderzoek om onderbouwd te adviseren over economische aspecten van de drinkwatervoorziening in Vlaanderen.

De belangrijkste activiteiten van de WaterRegulator in 2019 worden online gerapporteerd via de <https://www.vmm.be/publicaties/waterregulator-terugblik-op-2019>. Dit document is een weerslag van deze webrubriek met een samenvatting van de achterliggende documenten.

1. Tariefregulering drinkwatervoorziening

De watermaatschappijen kunnen sinds 2016 geen tariefverhoging toepassen of nieuwe tarieven invoeren voor het doorrekenen van de kosten voor productie en levering van water bestemd voor menselijke consumptie aan de abonnees zonder voorafgaandelijke aanvraag en akkoord van de WaterRegulator. De WaterRegulator ziet toe op de correcte toepassing van de tariefreguleringsmethode.

1.1 TARIEVEN 2020

De tariefreguleringsmethode indexeert het tarief jaarlijks. Eind 2019 legde de WaterRegulator de geïndexeerde maximumtarieven vast voor de berekening van de drinkwatercomponent van de integrale waterfactuur voor elke watermaatschappij voor verbruik in 2020. Drie watermaatschappijen zullen lagere tarieven dan het maximumtarief toepassen in 2020. Hoewel decretaal toegelaten, komt dit niet overeen met de reguleringsmethode. De watermaatschappij geeft zo aan dat het lopende tariefplan niet (meer) strookt met de realiteit. De WaterRegulator neemt deze vaststelling mee in de opvolging van het huidige tariefplan en bij de beoordeling van een nieuw tariefplan.

1.2 OPVOLGING TARIEFPLANNEN

De WaterRegulator volgt de lopende tariefplannen van de watermaatschappijen op via een jaarlijkse opvolgingsrapportering over het voorgaande jaar. De opvolgingsrapportering heeft als doel transparantie te brengen in de voortgang van het tariefplan. Stelt de WaterRegulator bepaalde afwijkingen vast, dan kan vanaf halverwege de tarifaire periode ingegrepen worden. In 2019 werd een diepgaande analyse van de opvolgingsrapporteringen over 2017 en 2018 opgezet die jaarlijks herhaald zal worden. Over de vaststellingen werden vragen gesteld aan de respectievelijke watermaatschappijen. De vaststellingen uit de analyses zullen na bespreking met de watermaatschappijen ieder jaar ontsloten worden om zo de transparantie te verhogen.

1.3 RICHTLIJNEN AANVRAAG ÉÉNMALIGE TARIEVEN EN CAPACITEITSVERGOEDINGEN

In afwachting van een specifieke regulering van de eenmalige tarieven en capaciteitsvergoedingen, stelde de WaterRegulator richtlijnen op voor de aanvraag van deze tarieven in lijn met de huidige tariefmethodologie. Zo mag de wijziging niet interfereren met de inkomsten in het tariefplan. Er moet ook gemotiveerd worden waarom het tarief noodzakelijk is en de watermaatschappij moet onderbouwen hoe het tarief wordt bepaald.

[Meer over tarieven drinkwatercomponent](#)

Via de integrale waterfactuur betaalt een abonnee voor de productie en levering van leidingwater. Maar ook voor de afvoer en de zuivering (sanering) van het afvalwater rekent de watermaatschappij een kost aan. Drie onderdelen maken samen het eindbedrag op de waterfactuur. Elk onderdeel bestaat telkens uit een vastrecht (vast bedrag) en een variabele prijs:

- de drinkwatercomponent: de prijs voor productie en levering van het kraantjeswater, inclusief oppompen, vervoer via de leidingen en levering tot aan de watermeter;
- de gemeentelijke saneringscomponent: kost voor het afvoeren en inzamelen van het afvalwater via de riolering (gemeentelijke saneringsbijdrage of -vergoeding);

////////////////////////////////////

- de bovengemeentelijke saneringscomponent: de kost voor de zuivering van het afvalwater in de zuiveringsstations (bovengemeentelijke saneringsbijdrage of -vergoeding).

Prijs voor productie en levering van het water

Voor de aansluiting op het waternet betaalt de abonnee elk jaar een vastrecht van €50 en dat is bij alle watermaatschappijen gelijk. Het wordt aangerekend per wooneenheid en wordt verminderd met €10 per bewoner.

Daarnaast betaalt de abonnee per kubieke meter water die verbruikt wordt een variabele prijs. Een basisverbruik tot 30 m³ per wooneenheid + 30 m³ per bewoner wordt aangerekend aan basistarief. Voor het hogere verbruik (comfortverbruik), geldt het dubbele tarief (comforttarief).

De tarieven van het variabele deel verschillen van maatschappij tot maatschappij en worden vastgelegd via de tariefregulering . Het maximumtarief, bepaald op basis van het tariefplan, is niet noodzakelijk het tarief dat de watermaatschappij gebruikt voor de berekening van je factuur. De watermaatschappij kan lagere tarieven toepassen, bv. als tegemoetkoming aan nierpatiënten met thuisdialyse. Er is ook een sociaal tarief; bij abonnees van een specifieke doelgroep wordt de waterfactuur met 80% verminderd.

Voor klanten waarvan het betreffende onroerend goed geen wooneenheden heeft (bedrijven), past de watermaatschappij voor het bepalen van de variabele prijs een vlak tarief toe. Als de klant of watermaatschappij kan aantonen dat het om waterverbruik voor een bedrijfsactiviteit gaat, dan kunnen de regels voor bedrijven toegepast worden.

Toegepast tarief variabele prijs 2020 (€/m³)	Basis	Comfort	Vlak
AGSO Knokke-Heist	€ 1,6398	€ 3,2796	€ 2,2101
Brabant Water	€ 0,6000	€ 1,2000	€ 0,5600
De Watergroep	€ 1,8364	€ 3,6728	€ 2,1242
Farys	€ 2,1080	€ 4,2160	€ 4,0075
IWVA	€ 1,7030	€ 3,4060	€ 1,8860
Pidpa	€ 1,3427	€ 2,6854	€ 1,4876
Water-link	€ 1,4139	€ 2,8278	€ 1,5721

Voor grootverbruikers (jaarleidingwaterverbruik > 500 m³) kan de watermaatschappij afwijkende tarieven toepassen.

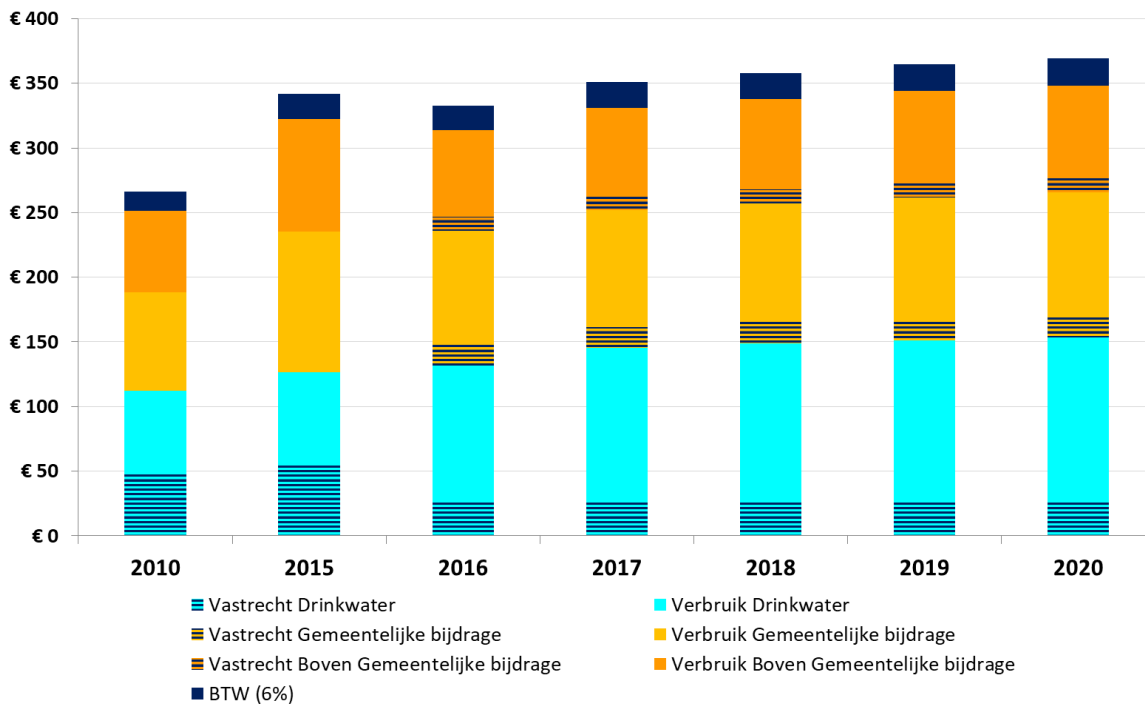

Toegepaste tarieven grootverbruikers 2020 (€/m³)	schijf 1	schijf 2	schijf 3
AGSO Knokke-Heist	1000 m ³ € 2,2101	oneindig € 1,7681	
Brabant Water	oneindig € 0,5600		
De Watergroep	500 m ³ € 2,1242	6000 m ³ € 1,7681	oneindig € 1,4857
<u>Farys</u>	oneindig € 4,0075		
IWVA	500 m ³ € 1,8860	60 000 m ³ € 1,7442	oneindig € 1,1450
<u>Pidpa</u>	500 m ³ € 1,4876	100 000 m ³ € 1,1776	oneindig € 1,0951
Water-link	oneindig € 1,5721		

Evolutie integrale waterprijs

Onderstaande figuur illustreert de evolutie van de integrale waterfactuur voor een gemiddeld gezin en maakt daarbij een onderscheid tussen de verschillende componenten (inclusief BTW). Voor een gemiddeld gezin met een gemiddeld waterverbruik gaat 42% van het totale factuurbedrag naar de watermaatschappij voor het drinkwater dat zij produceerde en leverde. De bijdrage voor afvoer van het afvalwater is goed voor 30% van de integrale waterfactuur en 22% gaat naar de zuivering van het afvalwater (door de nv Aquafin). De BTW bedraagt 6%.

Evolutie van de integrale waterfactuur voor een gemiddeld gezin met een gemiddeld verbruik (2,3 pers. - 72 m³ / jaar)

[Meer over de tariefreguleringsmethode](#)

Hoe verloopt de regulering?

Sinds 2016 verloopt de regulering via een nieuwe methode. De tarieven worden met deze methode vastgelegd voor 6 jaar. Voor de periode 2017-2022 gebeurt dit een eerste keer. De methode zorgt voor meer rechtvaardigheid, efficiëntie, duurzaamheid en billijkheid.

De uitvoering van de plannen wordt jaarlijks opgevolgd, zodat de vennoten of de WaterRegulator actie kunnen ondernemen als dat nodig blijkt. Bijsturing in de loop van de periode is mogelijk wanneer het tarief duidelijk te hoog of te laag is.

Jaarlijks wordt het drinkwatertarief geïndexeerd.

Hoe bepaalt de watermaatschappij het drinkwatertarief?

De watermaatschappij schat de kosten voor productie en levering van drinkwater en het verbruik van drinkwater door de klanten voor de komende periode. Die kosten voor een bepaald jaar worden verdeeld over het verwachte verbruik, wat een kostendekkend tarief T (€ per m³) oplevert.

Omdat de kosten en het verbruik jaarlijks schommelen, schommelt ook T doorheen de jaren. Zonder ingrijpen zorgen die schommelingen voor vele wijzigingen aan het tarief of een foute prijszetting.

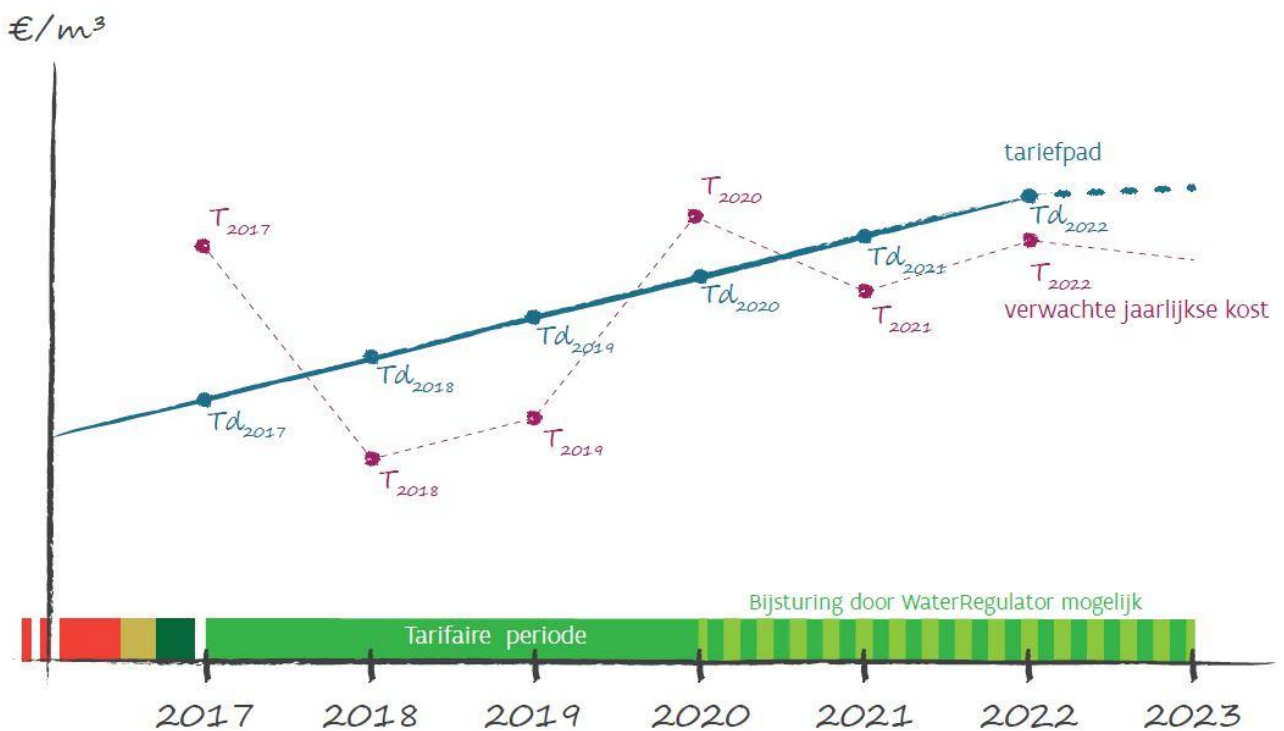

Om die schommelingen van T op te vangen, bepaalt de watermaatschappij op basis van alle tarieven T een tariefpad. Dat is het verloop van T over de zes jaren van het tariefplan.

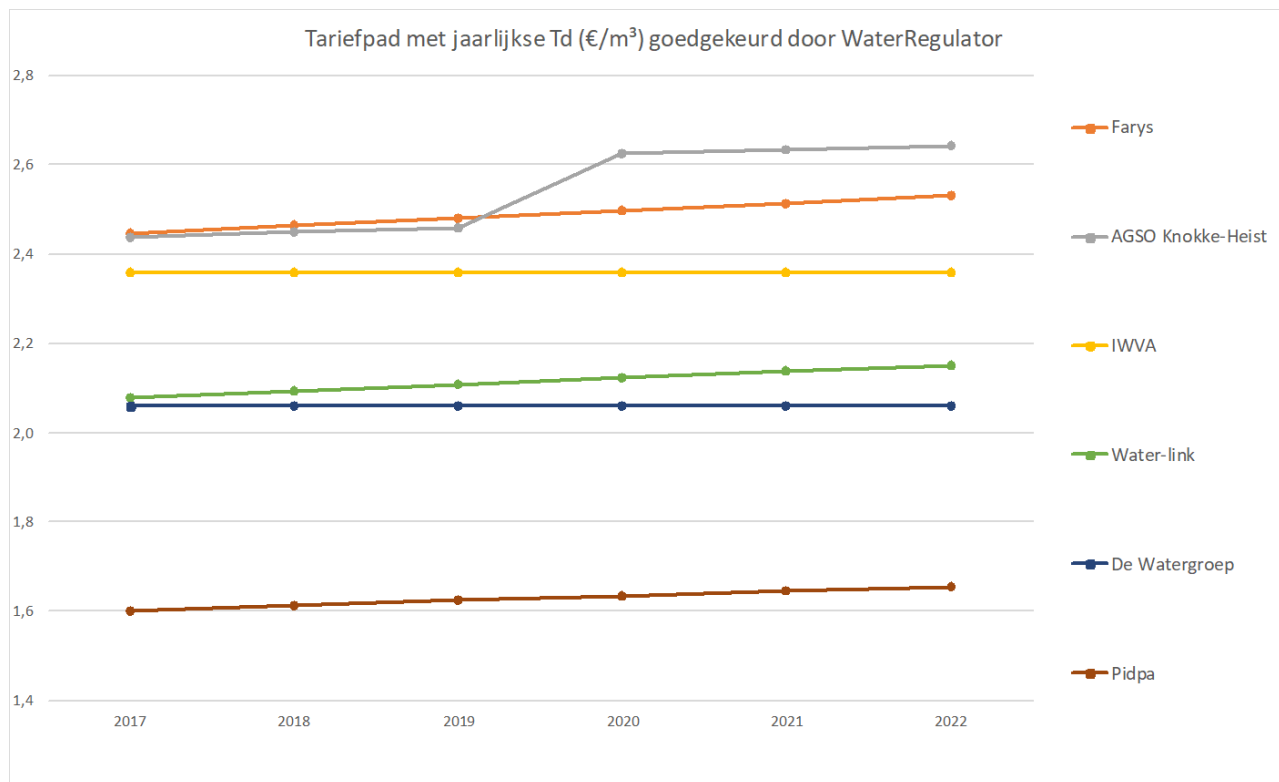
Uit het tariefpad volgt het drinkwatertarief T_d (€ per m^3) per jaar.

Dat is het tarief waaruit de maximumtarieven voor de berekening van de drinkwatercomponent van de integrale waterfactuur bepaald worden. Het drinkwatertarief T_d vormt dus het fundament voor de verschillende maximumtarieven. T_d wordt jaarlijks geïndexeerd.

Tariefpad (voor de periode 2017-2022)

Volgende figuur geeft het overzicht van het goedgekeurde tariefpad dat door elk van de watermaatschappijen berekend en onderbouwd werd met de tariefplannen voor de periode 2017-2022. Jaarlijks in december is een indexering voorzien van deze Td. De maximumtarieven uit de geïndexeerde Td zijn van toepassing vanaf 1 januari van het volgende jaar.

De (geïndexeerde) Td leidt tot de maximumtarieven voor de variabele prijs in de drinkwatercomponent. De omrekening van Td naar maximumtarieven gebeurt automatisch, rekening houdend met de kenmerken vastgelegd in de tariefstructuur, zoals aantal wooneenheden, aantal gedomicilieerde personen, verbruik per tariefschijf, sociale correcties en capaciteitsvergoedingen.

Tariefplannen 2017-2022

De tariefplannen staan op de website van elke watermaatschappij.

2. Prestatie- en efficiëntievergelijking watermaatschappijen

In navolging van de afspraken die vastgelegd zijn in het protocol tussen de WaterRegulator, watermaatschappijen en AquaFlanders, vergelijkt de sector processen. De WaterRegulator volgt deze mee op, formuleert aanbevelingen en ziet toe op de actieplannen die voortkomen uit de procesbenchmarks.

2.1 PROCESVERGELIJKINGEN IN 2019

In 2019 liep de procesbenchmark 'nieuwe risico's en nieuwe meettechnologieën'. Deze benchmark bestudeert twee processen. Enerzijds het proces voor de identificatie en behandeling van nieuwe potentiële risico's die een impact kunnen hebben op de drinkwaterkwaliteit. Anderzijds de identificatie, beoordeling en ingebruikname van nieuwe meettechnologieën die kunnen helpen bij het analyseren en opvolgen van de waterkwaliteit. Het eindrapport wordt in de zomer van 2020 gepubliceerd op de website van AquaFlanders.

De WaterRegulator publiceerde hierover het advies 'Bevindingen en aanbevelingen bij de vergelijking van het proces nieuwe risico's en nieuwe meettechnologieën bij Vlaamse watermaatschappijen'.

[Bevindingen en aanbevelingen bij de vergelijking van het proces nieuwe risico's en nieuwe meettechnologieën bij Vlaamse watermaatschappijen](#)

SAMENVATTING

Het doel van de procesbenchmarks is tweeledig. Enerzijds wordt hiermee een kennisuitwisselingsplatform gecreëerd tussen de watermaatschappijen dat aanzet tot het uitwisselen van goede praktijken en zo bijdraagt tot efficiëntieverbeteringen. Anderzijds moet de benchmark bijdragen tot een verhoogde transparantie van het proces voor de watermaatschappijen zelf én het bredere publiek.

De WaterRegulator is tevreden over de gehanteerde methode. Deze is degelijk, verder geoptimaliseerd en inzetbaar voor toekomstige procesbenchmarks.

De WaterRegulator is ook tevreden met de geleverde inspanningen en de medewerking van de watermaatschappijen. Het proces werd grondig geanalyseerd, prestatie-indicatoren werden gedefinieerd en maturiteitsniveaus werden in samenspraak met de watermaatschappijen vooropgesteld en gemeten. De WaterRegulator waardeert ook het kaderen van verschillen tussen de watermaatschappijen en het benoemen van de watermaatschappijen in het procesbenchmarkrapport. Dit komt de transparantie van het proces ten goede en geeft de watermaatschappijen een extra externe stimulans om het proces verder te optimaliseren.

De WaterRegulator adviseert een risicomatrix en indicator te ontwikkelen en op te volgen in het actieplan en maatregelen te nemen als nog niet aan het vooropgestelde minimum maturiteitsniveau van de verschillende dimensies van het maturiteitsmodel is voldaan.

2.2 EVALUATIE PRESTATIE- EN EFFICIENTIEVERGELIJKING 2011-2018

De uitvoering van het meerjarenplan procesbenchmarks 2011-2018 zette de WaterRegulator aan tot het evalueren van de huidige aanpak en de resultaten van de prestatie- en efficiëntievergelijking van de watermaatschappijen. De evaluatie beoordeelt of de vier vooropgestelde doelstellingen behaald zijn door het beantwoorden van veertien onderzoeksvragen.

De WaterRegulator concludeert dat de uitvoering heeft aangezet tot efficiëntieverbeteringen bij de watermaatschappijen. De bestaande instrumenten kunnen wel nog verfijnd worden. De evaluatie detecteert namelijk nog een aantal verbetermogelijkheden. Zo kan de opmaak van het actieplan nog geoptimaliseerd worden en vergelijkende informatie over de watermaatschappijen efficiënter ontsloten worden.

[Aanbevelingen van de WaterRegulator bij de prestatie- en efficiëntievergelijking 2011-2018](#)

SAMENVATTING

Dit rapport evalueert de uitvoering van de prestatie- en efficiëntievergelijking 2011-2018 bij de watermaatschappijen. Aan de hand van de evaluatie van de vier doelstellingen evalueert de WaterRegulator dat de uitvoering heeft aangezet tot efficiëntieverbeteringen. Daarnaast is onderzocht hoe de aanpak nog geoptimaliseerd kan worden.

Doel 1 – Inzicht verwerven in de processen voor openbare drinkwaterproductie en –levering om de regulering van de drinkwatersector in Vlaanderen verder uit te bouwen en openbare dienstverplichtingen uit te werken.

De afgelopen jaren zijn een aantal significante processen vergeleken bij de watermaatschappijen door middel van procesbenchmarks. De uitwerking van het eerste meerjarenplan voor uitvoering van procesbenchmarks tussen 2011-2018 was beperkt onderbouwd. Maar bij de uitwerking van het tweede meerjarenplan werd door de WaterRegulator en de watermaatschappijen bevestigd dat de processen bestudeerd tussen 2011 en 2018 als zeer belangrijke processen beschouwd mogen worden.

Voor elke procesbenchmark brachten de watermaatschappijen de procesflow in kaart. Ze stelden een referentieproces op en deelden ervaringen uit over de flow van het proces.

Het verwerven van inzicht in deze significante processen droeg bij tot regulering van de drinkwatersector, meer bepaald tot de opvolging door middel van KPI's en maturiteitsniveau.

Doel 2 - De efficiëntie van de watermaatschappijen in kaart brengen

De procesbenchmarks door de watermaatschappijen en aanvullend vergelijkend onderzoek door de WaterRegulator geven inzicht in de toestand van de onderzochte aspecten bij een watermaatschappij en de -sector. De uitwerking heeft wel nog verbetermogelijkheden.

Eenzijds gebeurt de vergelijking kwantitatief via indicatoren die de sterktes en zwaktes in kaart brengen. Deze analyse kan soms nog verder uitgediept en breder aangepakt worden. Anderzijds gebeurt de vergelijking meestal ook kwalitatief door een beschrijving van geleverde inspanningen of het bepalen van het maturiteitsniveau die opportuniteiten en bedreigingen van de watermaatschappijen en sector in kaart brengen.

Doel 3 - Watermaatschappijen stimuleren om hun processen met een maximale efficiëntie uit te voeren, uitgaande van de wettelijk opgelegde kwaliteitseisen en duurzame watervoorziening en een duurzaam watergebruik tegen een betaalbare prijs

De instrumenten van de prestatie- en efficiëntievergelijking hebben tussen 2011 en 2018 zeker bijgedragen

tot het optimaliseren van de werking van de watermaatschappijen en de watersector. Het resultaat is moeilijk kwantificeerbaar en er is zeker nog verbeterpotentieel.

De procesbenchmarks reiken een aantal instrumenten aan om de processen te optimaliseren. De kwantitatieve analyse creëert een referentiekader waarmee de watermaatschappijen hun prestaties kunnen vergelijken. Daarnaast reikt de kwalitatieve analyse een pad voor verbetering aan van de maturiteit van de watermaatschappij. En met de uitvoering van de procesbenchmark werd er ook een kennisuitwisselingsplatform gecreëerd tussen de watermaatschappijen over het proces. Dit platform blijft soms na de procesbenchmark nog bestaan, ad hoc of permanent, om het proces verder te verbeteren.

Het actieplan helpt bij de uitwerking van een planmatige aanpak voor optimalisatie van het proces en de opvolging ervan door de watermaatschappijen. De uitwerking van het actieplan moet nog geoptimaliseerd worden zodat het effectief een werkinstrument kan zijn voor de watermaatschappijen. Het actieplan kan ook gebruikt worden om SMART-verbeteracties te onderbouwen die opgenomen moeten worden in het tariefplan. Ook aan de uitwerking hiervan moet nog gesleuteld worden.

Doel 4 - Meer transparantie brengen in de drinkwatersector door de ingezamelde informatie en bekomen resultaten van de prestatie- en efficiëntievergelijking te verspreiden bij de stakeholders van de drinkwatersector. Deze stakeholders zijn de Vlaamse Regering en het Vlaamse Parlement, de klanten van de watermaatschappijen, de toezichhouders en uiteraard de (aandeelhouders van de) watermaatschappijen zelf.

De resultaten van de prestatie- en efficiëntievergelijking zijn vrij transparant.

Er zijn tussen 2011 en 2018 vijf processen gebenchmarkt. De rapporten zijn gepubliceerd op de website van AquaFlanders, gecommuniceerd aan het kabinet van de regerende minister van omgeving en vermeld in het activiteitenverslag van de WaterRegulator. Het meerjarenplan 2011-2018 werd op dezelfde manier publiek verspreid. De individuele watermaatschappijen zelf communiceren beperkt over de procesbenchmarks.

De vertrouwelijkheid van de informatie kan een negatieve impact hebben op de transparantie van de informatie en de resultaten. Zo is het actieplan dat elke watermaatschappij na een uitgevoerde procesbenchmark opstelt niet publiek omdat het voor de watermaatschappijen vertrouwelijke informatie bevat. De WaterRegulator ziet hier nog verbeterpotentieel.

Aanvullend vergelijkend onderzoek en adviezen van de WaterRegulator worden gepubliceerd op de VMM-website en gecommuniceerd aan het kabinet van de regerende minister en de watermaatschappijen. Het rapport 'Watermeter' dat de WaterRegulator samenstelde, bevat vergelijkende figuren. Ook in de communicatie over de tariefplannen werden sectorvergelijkingen opgenomen. Er kan bekeken worden hoe dergelijke vergelijkende rapporten efficiënter ontsloten kunnen worden.

Conclusie

De WaterRegulator adviseert om de bestaande instrumenten voor de prestatie- en efficiëntievergelijking verder uit te werken zodat ze optimaal kunnen bijdragen tot optimalisatie van de watermaatschappijen tussen 2019-2024. Deze evaluatie detecteerde een aantal verbetermogelijkheden

3. Onderzoek en advisering

De WaterRegulator voert, op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse regering, studies uit die verband houden met zijn opdrachten. Vaak zijn deze in voorbereiding van een -spontaan of gevraagd- advies.

3.1 EVALUATIE TARIEFSTRUCTUUR

De tariefstructuur van de integrale waterfactuur wijzigde vanaf 2016 grondig. De Vlaamse Regering vroeg de WaterRegulator om een ex postevaluatie over de diverse aspecten van de tariefstructuur van de integrale waterfactuur uit te voeren. De globale evaluatie met consultatie van de belanghebbenden werd begin 2019 opgeleverd.

[Meer over de evaluatie van de tariefstructuur van de integrale waterfactuur](#)

Na de invoering van de nieuwe tariefstructuur van de integrale waterfactuur zijn diverse deelstudies uitgevoerd gericht op de evaluatie van een (of twee) beoogde effecten van het gewijzigde beleid. De resultaten vind je in de deelstudies zelf, of samengevat in het overkoepelend rapport.

Belangrijkste conclusies

1. De huidige prijzen voor drinkwater zijn billijk in vergelijking met andere landen.
2. De wijziging in de tariefstructuur draagt positief bij aan de billijkheid van de kostentoe rekening. Een verhoging van de opbrengsten uit het vastrecht door afschaffing van de korting per gedomicilieerde - de zogenoemde gezinskorting - zou leiden tot een verbetering van de kostenterugwinning van met name de (grotere) huishoudens met een laag waterverbruik.
3. De overgrote meerderheid van de ondervraagde huishoudelijke gebruikers is het er (helemaal) mee eens dat de watermaatschappijen een uniforme tariefstructuur hanteren. De huishoudens zijn iets minder tevreden over de prijs en de billijkheid van de tariefstructuur, dit terwijl de onbekendheid met de tariefstructuur en de prijs van water erg groot is. Er bestaat een scherpe tweedeling over de billijkheid van de zogenoemde gezinskorting.
4. De betaalbaarheidsrisico's zijn na de wijziging van de tariefstructuur iets afgenomen. Zowel voor als na 2016 zijn huurders, niet-werkende volwassenen en éénpersoonshuishoudens risicogroepen wat betreft de betaalbaarheid van de waterfactuur.
5. De sociale correctie is na de gewijzigde tariefstructuur nog effectiever geworden om betaalbaarheidsproblemen te voorkomen. Maar één op de vijf huishoudens in het laagste inkomensdecil ontvangt de sociale correctie, en (iets meer dan) 60% van diegenen die een sociale correctie ontvangen, zou ook zonder sociale correctie niet in betaalbaarheidsproblemen komen.
6. Er is geen reden om aan te nemen dat de inkomenszekerheid van de watermaatschappijen verminderd is na de invoering van de nieuwe tariefstructuur, waardoor aangenomen kan worden dat ook de leverzekerheid ten gevolge van de nieuwe tariefstructuur niet afgenomen is.
7. Omdat de prijselasticiteit van drinkwater zeer gering is, zal de wijziging van de tariefstructuur naar verwachting niet tot duurzamer waterverbruik leiden. Duurzaam waterverbruik zal op een andere manier gestimuleerd moeten worden.

3.2 ADVIES BIJ VOORSTELLEN TOT WIJZIGING REGELGEVING DRINKWATER

De WaterRegulator verstrekke in 2019 twee adviezen bij voorontwerpen van besluit van de Vlaamse regering.

[Meer over advies WaterRegulator bij voorontwerp van besluit VR tot wijziging van het LAC-besluit, tot wijziging van het AWVR en tot wijziging van het besluit omgevingsvergunningen.](#)

Conclusie

De WaterRegulator heeft kennis genomen van de voorliggende wijzigingen aan voornoemde besluiten via het voorontwerpbesluit. De voorgestelde wijzigingen zijn het resultaat van overleg tussen de exploitanten, de rioolbeheerders, de VMM en de klankbordgroep AWVR waaruit procedurele en verduidelijkende verbeteringen aan het AWVR voorgesteld worden. Daarnaast wordt het LAC-besluit aangevuld met de mogelijkheid tot het beperken van het debiet van de watertoevoer.

De WaterRegulator heeft, gelet op het feit de wijzigingen voornamelijk procedurele verfijningen zijn en gelet op de wijze waarop het voorliggende ontwerpbesluit tot stand kwam, geen noemenswaardige opmerkingen bij dit ontwerpbesluit.

[Meer over advies WaterRegulator bij voorontwerp van besluit VR tot wijziging van het besluit met reglementering over de kwaliteit en levering van drinkwater.](#)

Advies

Melding nieuwe stoffen door de waterleveranciers

Art. 3 van het voorontwerpbesluit voegt een procedure in voor het geval een waterleverancier stoffen vaststelt in het drinkwater waarvoor nog geen parameter of richtwaarde is vastgelegd in het BVR. Het adviseren van de bevoegde ministers tot het invoeren van parameters of richtwaarden voor dergelijke nieuwe stoffen is een verantwoordelijkheid van de bevoegde entiteiten. Dit wordt ook nog eens verduidelijkt in de nieuw voorgestelde procedure. Het is essentieel en evident dat de bevoegde entiteiten (ook) zelf actief nieuwe mogelijk gevaarlijke stoffen opsporen. Dat hiervoor ook de kennis gebruikt wordt die bij de waterleveranciers aanwezig is rond deze nieuwe stoffen is vanzelfsprekend. Dit kan evenwel geregeld worden in een afsprakenkader met de leveranciers. Dat de waterleveranciers alert moeten zijn voor stoffen die aanwezig kunnen zijn in hoeveelheden die een gevaar voor de volksgezondheid kunnen vormen en dat ze in voorkomend geval bijkomende controles moeten uitvoeren ook al is er nog geen parameter of richtwaarde voor vastgesteld, is immers reeds opgenomen in art. 10 §4 van het BVR. Art. 3 van het voorontwerpbesluit geeft minstens de indruk dat alleen nieuwe stoffen gemeld door waterleveranciers nog tot nieuwe parameters en richtwaarden zullen leiden. Daarom adviseert de WaterRegulator om dit artikel te schrappen en de afspraken rond kennisdeling over nieuwe stoffen op te nemen in een afsprakenkader tussen bevoegde entiteiten en waterleveranciers.

Indien het toch opportuun geacht wordt deze bepaling te behouden, merkt de WaterRegulator nog bijkomende op:

- de procedure is weinig concreet. Zo bevat ze geen termijn waarbinnen de exploitant moet melden, noch welke aspecten hierbij gerapporteerd moeten worden. Ook wat betreft het rapporteren van de bevindingen door de bevoegde entiteiten aan de ministers is geen concrete timing en inhoud opgenomen. Concretisering van de procedure is aangewezen in de bepaling zelf, of in een afsprakenkader waarnaar in deze bepaling verwezen wordt;
- de procedure kan vereenvoudigd worden door de exploitant het vastgestelde te laten melden aan

de ministers, die vervolgens na advies van de bevoegde entiteiten, aanpassing van parameters of richtwaarden in het BVR kunnen voorstellen.

Ernstige bedreiging continuïteit van de waterlevering

Art. 4 voegt een artikel toe om procedures vast te leggen in geval van een mogelijke ernstige bedreiging voor de continuïteit van de drinkwaterlevering en het instellen van gebruiksbeperkingen.

In geval gebruiksbeperking noodzakelijk is omwille van een incident dat louter betrekking heeft op drinkwatervoorziening (bijvoorbeeld door een heel groot lek) dan kan een dergelijke procedure zinvol zijn. Het lijkt evenwel weinig waarschijnlijk dat de bedreiging van continuïteit dan verder reikt dan (een deel van) het distributiegebied van een exploitant en dus het provinciale niveau overstijgt. Dergelijke incidenten zijn bovendien zeer uitzonderlijk en van korte duur. In dergelijke uitzonderlijke omstandigheden kan ook teruggevallen worden op de reeds bestaande regelingen voor crisissituaties.

De begeleidende nota aan de leden Vlaamse Regering bij het voorontwerpbesluit geeft evenwel aan dat de bepalingen van dit artikel ingevoegd worden om preventief te werken in geval van droogte. Droogte kent een ruimere problematiek dan alleen de bedreiging van continuïteit van drinkwatervoorziening. De droogtecommissie, ingebed in CIW, staat in voor de nodige afstemming van maatregelen in geval van langere droge periodes met algemene watertekorten. De procedure die nu voorgesteld wordt in het BVR lijkt los te staan van de droogtecommissie. Er wordt ook geen gewag van gemaakt in de begeleidende nota. Aparte procedures invoeren voor de verschillende watertypes in verschillende regelgevingen op bovendien wellicht ook een ander moment, lijkt niet aangewezen. De WaterRegulator adviseert dan ook om eerst een globale visie en aanpak uit te werken voor gebruik/beschikbaarheid van alle types water in geval van droogte en een hieraan gekoppeld een gezamenlijk communicatieplan alvorens deze specifiek voor drinkwater al in te voeren.

3.3 INTERNATIONALE SAMENWERKING BINNEN WAREG

De WaterRegulator is lid van WAREG, het Europees netwerk van waterregulatoren. In 2019 werd actief meegewerkt aan een onderzoek dat binnen dit netwerk gevoerd werd naar methodes voor tariefregulering.

[Meer over WAREG.](#)

[Meer over WAREG-rapport 'Tariff regulatory frameworks in WAREG member countries'.](#)

Samenvatting

De Kaderrichtlijn Water 2000/60 /EG bevat basiseisen voor economische regulering van de waterdiensten door de introductie van principes voor de kostenterugwinning, inclusief kosten voor milieu - en hulpbronnen en het 'vervuiler betaalt'-principe.

De richtlijn schiet tekort in het verstrekken van gedetailleerde en/of operationele regels voor het vaststellen van tariefreguleringsmethodes, kostentoe rekening en kostenaanrekening. Afhankelijk van de aanpak kan het principe van kostenterugwinning anders worden toegepast. Er zijn geen vereisten voor de tariefstructuur en voor het proces van tariefregulering. Elke lidstaat behandelt dit op een andere manier.

Dienstverleners zijn niet verplicht om businessplannen op te stellen en er is geen vastgelegd kader voor de correlatie tussen businessplannen en tarieven voor waterdiensten. Bovendien zijn er geen bepalingen die de maximumtermijnen voor herziening van de watertarieven vastleggen.

In heel Europa keuren verschillende bevoegde autoriteiten de tarieven voor waterdiensten (WSS) goed, gaande van gemeenten, regionale overheden en regionale toezichthouders, nationale ministeries en nationale toezichthouder.

Het rapport analyseert de tariefbepalingsbenaderingen voor WSS in de WAREG-lidstaten met inbegrip van de gebruikte tariefmethoden, het toepassingsgebied van de diensten, de reguleringsperioden en tariefupdates, de tariefstructuren, tariefblokken op basis van verbruik en tariefcomponenten, benaderingen van operationele kosten (OPEX), kapitaalkosten (CAPEX), regelgevende activabasis (RAB) en berekening van gewogen gemiddelde kapitaalkosten (WACC).

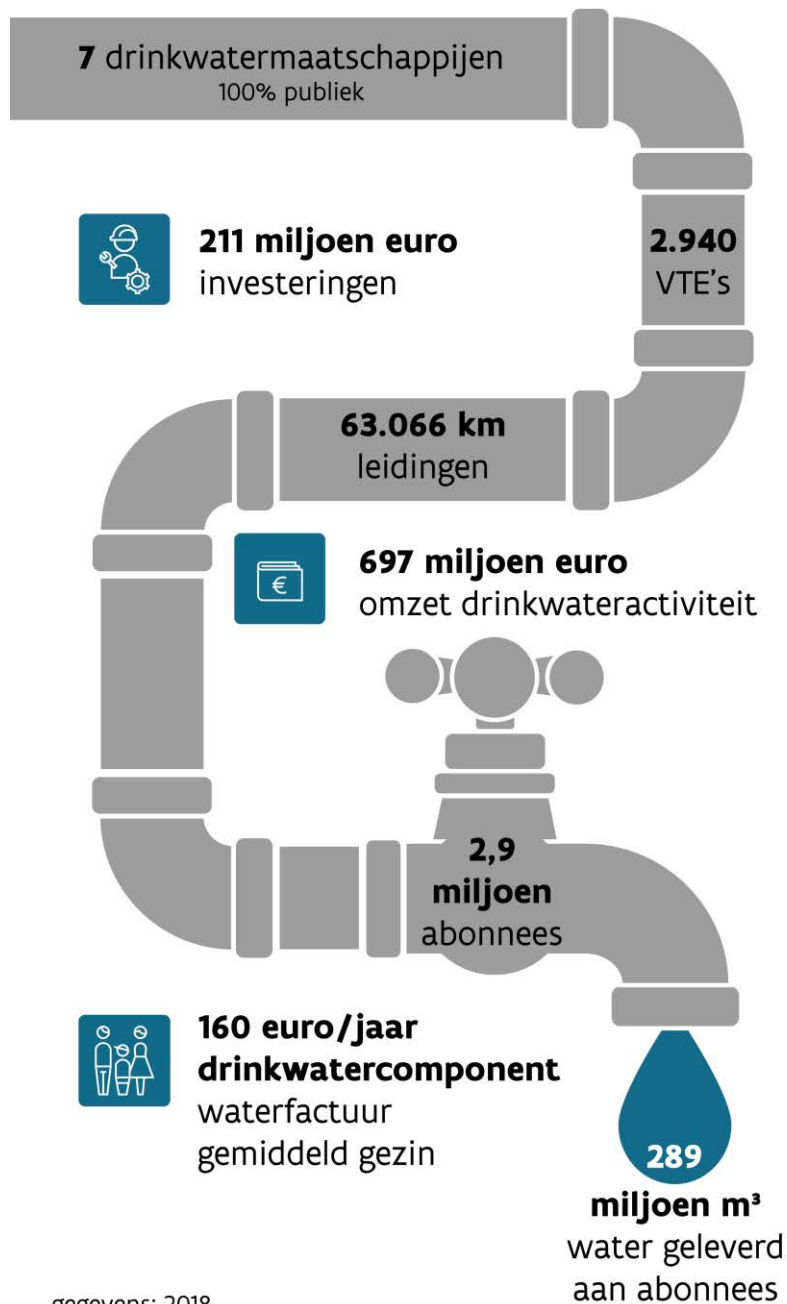
De belangrijkste conclusies van het onderzoek zijn:

- Verschillende modellen en benaderingen worden toegepast bij de tariefregulering voor WSS. De EU-wetgeving stelt heel algemene beginselen vast, waardoor lidstaten verschillende benaderingen kunnen toepassen.
- Waterprijnsregulering gebeurt in de lidstaten op zeer divers niveau, op lokaal of nationaal niveau. Zelfs als een nationale regelgevende instantie verantwoordelijk is voor de prijsregulering, zijn er veel verschillen tussen toegepaste benaderingen zoals in toepassingsgebied, lengte van regelgevingsperiode, businessmodel en formele goedkeuring bedrijfsplan, tariefontwerp en -structuur.
- Activa worden op verschillende manieren behandeld in termen van gebruiksduur en afschrijvingsnormen, en in de meeste gevallen worden de waarderingsregels van nutsbedrijven toegepast. Investerings door de nutsbedrijven in WS-activa worden niet altijd (volledige) in de tarieven doorgerekend, wat betekent dat er niet altijd een investeringsstimulus wordt gegeven. Verder wordt vaak geen ‘return on investments’ meegerekend in de tarieven.
- Deze enquête toont aan dat de prijszetting van WSS, hoewel gebaseerd op vergelijkbare fundamentele principes, op zeer diverse manieren toegepast wordt. De WSS worden verschillend behandeld in termen van kostendekking, motivatie voor efficiëntie, investeringsstimulans en verbetering van de dienstverlening.
- Een manier om deze situatie te verbeteren is door meer gedetailleerde en gemeenschappelijke regels, principes en algoritmen voor governance en regulering van de WSS in te voeren in de Europese wetgeving.

4. Kerncijfers regulering drinkwatervoorziening in Vlaanderen 2019

DRINKWATERVOORZIENING VLAANDEREN

Meer weten?

Surf naar voor meer informatie en publicaties: www.vmm.be.

Specifieke vragen kan je stellen aan het VMM-Infoloket, info@vmm.be, tel. 053 72 62 10 of via waterregulator@vmm.be.

